

COLUMN

WATER GOVERNANCE START PAS ECHT NA DELTABESLUIT

*Corné Nijburg**

■ Vrijwel alle energie binnen het Deltaprogramma is gericht op het nemen van de Deltabeslissingen in 2014. Ik denk echter dat de grootste water governance opgaven pas starten nadat de strategische beslissingen genomen zijn. Vanaf 2015 heet het een uitvoeringsprogramma. Maar dan beginnen pas de echte onderhandelingen in de regio. Dan pas wordt duidelijk wat de kaders zijn voor de verdeling van de beschikbare middelen voor waterveiligheid en zoetwatervoorziening. Dan pas ontstaat er een redelijk beeld van de wijze waarop regionale ontwikkelingen kunnen inspelen op die besluiten en investeringen. Dan pas wordt duidelijk welke nieuwe bestuurlijke arrangementen mogelijk zijn in de regio. Dan pas kun je in de regio echt met elkaar in gesprek.

Het Deltaprogramma is inderdaad een bestuurlijke innovatie in het waterbeleid met een ingewikkeld interbestuurlijk samenspel tussen rijk en regio. Indrukwekkend hoe dat innovatieve spel gespeeld wordt. Maar die innovatie is vooral gericht op het nemen van strategische besluiten en kijkt te weinig naar de periode na de Deltabeslissingen. Heel zwart-wit gesteld zou je kunnen zeggen dat de energie in de regio vooral gericht is op: “Welke argumenten kunnen we aanvoeren om zoveel mogelijk middelen naar onze regio te krijgen?” De energie bij het rijk lijkt vooral gericht te zijn op: “Hoe kunnen we zoveel mogelijk de opgaven laten oplossen en financieren door de regionale overheden, maatschappelijke organisaties en bedrijven?”

Er is te weinig aandacht voor het interbestuurlijke samenspel dat moet plaatsvinden in die zogenaamde uitvoeringsperiode vanaf 2015. Hoe kom je tot een flexibele en adaptieve uitvoering van de maatregelen? Hoe kun je functies meekoppelen? Wie gaat de uitgevoerde maatregelen beheren? Bij de nieuwe bestuurlijke arrangementen in de regio gaat het om een samenspel gebaseerd op vertrouwen tussen de partners in de regio. Daarbij moet binnen de door het rijk geschetste kaders gezamenlijk gezocht worden naar de maatschappelijk

beste oplossingen. Dat zal soms inhouden dat je de complexiteit moet vergroten, bijvoorbeeld door de regio te vergroten als de oplossing veel effectiever in een buurregio gerealiseerd kan worden. Soms moet je bondgenoten zoeken in andere domeinen door de synergie met bijvoorbeeld natuur en regionale economische ontwikkelingen te benutten. Zo is een vergelijkbare manier van het vergroten van de complexiteit, binnen Ruimte voor de Rivier gekozen om de opgave in de Noordwaard te combineren met de mogelijkheden van de beheerder Staatsbosbeheer in de Biesbosch. Daardoor kon de totale opgave tegen lagere maatschappelijke kosten, met meer kwaliteit, en binnen de beoogde termijn worden gerealiseerd.

Het zal in de regio vooral gaan om het vormen van vitale allianties en om het slim combineren van beschikbare budgetten vanuit verschillende hoeken. De fasering van de uitvoering van die verschillende maatregelen zal niet synchroon lopen. Dat vraagt om een nieuwe manier van het verbinden van investeringsagenda's van verschillende publieke en private partijen. Zo kun je het budget van de rijksoverheid voor waterveiligheid en zoetwatervoorziening combineren met regionale ontwikkelingsinvesteringen van provincies en gemeenten, investeringen en budgetten voor beheer en onderhoud van de waterschappen in het regionale watersysteem, investeringen van woningbouwcorporaties en bedrijfsleven, en beheermiddelen van bijvoorbeeld Staatsbosbeheer. Dat vraagt regionale partijen die elkaar vertrouwen.

Ik gun het Deltaprogramma een zelfkritische houding bij het over de tijdgrens van de Deltabeslissingen in 2014 heen kijken. Ook in de periode tot 2014 moeten we expliciet doorwerken aan het opbouwen van dat vertrouwen. Ontwikkel nu al nieuwe bestuurlijke arrangementen voor het interbestuurlijke regionale proces vanaf 2015. Ik denk dat die inzichten helpen om goede strategische beslissingen te nemen. De grootste water governance innovatie is nodig voor de periode na de Deltabeslissingen. ■

* **Corné Nijburg**, Directeur Water Governance Centre